

Aulikki ja Laura Maria – Tält ja tois puolt, osa 8

- Tervetuloa kuuntelemaan taas meidän podcastia! Minä olen Aulikki Mäkinen, Turun tuomiorovasti.
- Minä olen Laura Maria Latikka, Maarian kirkkoherra, ja minulla on tänään pieni flunssa, joka kuuluu äänestä.
Minä haluaisin, Aulikki, puhua pyhiinvaelluksesta, kun sinä olet tehnyt niitä ilmeisesti paljon, ja tiedät siitä ja minä en tiedä hirveästi. Saanko minä kysyä?
- Saat kysyä! Minä voin aina puhua pyhiinvaelluksesta, se on ihana teema.
- Hyvä. Ensin haluan kysyä, missä sinä olet vaeltanut ja kuinka paljon?
- No, en minä tiedä onko se vähän vai paljon, mutta minä olen vaeltanut jonkun verran. Minä olen siis vaeltanut Espanjan Caminoita neljä kertaa erilaisia reittejä, sitten minä olen vaeltanut täällä Suomessa Jaakontietä ja nyt viimeksi Henrikintietä. Eli olen minä joitakin reittejä tehnyt. Sitten jopa tuolta Pyhän Olavin reitiltä tehnyt sellaisen pienen pätkän, mutta se jäi minua hirveästi kutkuttamaan, sinne minä haluan takaisin.
- No niin. Minä olen vaeltanut vahingossa siellä Etelä-Ranskassa, mutta en minä oikeastaan vaeltanut edes, mutta sattunut paikalle missä se reitti meni ja sitten minä olen vaeltanut Koroisista Tuomiokirkkoon.
- Niin, me kohtasimmekin tässä vähän aikaa sitten Viestipyhiinvaellus tuli vastaan kun me olimme menossa toiseen suuntaan Nousiaisiin ja te tulitte Kroisista kohti Tuomiokirkkoa.
- Niin. Minä olen ollut siitä (pyhiinvaelluksesta) kiinnostunut tosi pitkään ja lukenut aika paljon lehtijuttuja ja muuta, mutta en ole sitten tullut lähteneeksi. Mutta mitä sinä saat niistä? Miksi sinä olet mennyt uudestaan?
- Siinä yhdistyy monenlaisia, tai sellaisia asioita, jotka ovat minulle tärkeitä ja jotka jotenkin ruokkivat ja vievät minua eteenpäin ja ovat minulle aika luontaisia. Ehkä tämä on se syy. Siinä on ensinnäkin se liikkuminen, joka on ihan ykkönen. Minä tykkään kävellä ihan valtavasti pitkiä matkoja. Minä olen tykännyt aina vaeltaa siis ylipäätään. Se on sellainen kävelijöitten laji ja ihmisten laji, jotka mielellään kulkevat ulkona raittiissa ilmassa. Sitten kävely antaa rytmin. Sitten kun tarpeeksi pitkään mennään se antaa tietyn rytmin ajatella ja hengittää. Ennen kaikkea silloin kun mennään monta päivää peräkkäin ja sinä olet irti siitä arjen työstä. Ja sinä et oikeastaan ajattele mitään muuta, että sinulla on tänän tietty päivämatka. Sinä tulet perille, sinä syöt ja lepää, seuraavana aamuna sinä lähdet taas, niin ajatukset jotenkin selkiytyvät siinä kulkiessa. Ja sitten minulle on tärkeitä tietysti, koska minä olen hengellinen ihminen ja kristitty, minulle on tärkeitä olla pyhillä paikoilla. Minä aina ajattelen, että meillä on sellaisia paikkoja, joissa, en tiedä mikä on oikea sana...Voi kuulostaa pikkuisen hörhöltä jos minä sanon, että niissä on rukouksen henki, mutta ne ovt paikkoja, joihin ihmiset ovat tulleet omien kysymysten, omien huokauksien, omien pyyntöjen, oman kiitoksen kanssa ja rukoilleet, tuoneet ne pyynnöt Jumalalle. Minusta niissä paikoissa on joku niin kuin, no keltit ovat sanoneet että ohutta ilmaa, että niissä on jotain sellaista, jossa minä menen samaan sukupolvien virtaan ja olen osa sitä matkallaolevien joukkoa, kristittyjen matkallaolevien joukkoa, vaikka ollaan ihan eri vuosisadoilta ja eri elämäntilanteista niin kuitenkin me luodaan joku yhteisö, sukupolvet.
- Ymmärränkö minä oikein, että sellaisia paikkoja pitää olla, jotta se on pyhiinvaellus? Vai voinko minä vain kävellä jostakin jonnekin ja sanoa, että on pyhiinvaelluksella?
- Pyhiinvaellushan on alun perin ajateltu, että mennään pyhille paikoille. Ja koska se on katolisen ajan ”matkailua”, niin silloin mentiin pyhimysten merkkipaikoille, kirkkoihin ja kaupunkeihin, jonne pyhimyksiä oli haudattu, ja kuljettiin Santiago de Compostelaan, siis Jaakobin haudalle, kuljettiin Jerusalemiin, kuljettiin Roomaan, kuljettiin Nidarosiin (Tuomiokirkko) Trondheimiin, jossa Pyhä Olavi oli haudattu, ja kuljettiin Turun tuomiokirkkoon, jossa oli sitten piispa Henrikin hauta, joka oli

tuotu Nousiaisista tänne Turkuun. Niin se alunperin oli, että kuljettiin pyhille paikoille. Nyt sitten joku ehkä sanoo, että minun pyhiinvaellukseni on tuo metsäreitti, ja minusta se voi yksityiselle ihmiselle olla hänen pyhiinvaelluksensa, mutta silloin kun me puhumme pyhiinvaelluksesta tällaisena ilmiönä ja eurooppalaisen kulttuurin pohjavireenä, niin kyllä minusta siihen kuuluu se, että kuljetaan pyhille paikoille. Ja meille paljon pyhiä paikkoja ovat kirkot, joitten minä soisin olevan auki täälläkin.

- 90-luvun puolivälissä minä kuulin jossakin ekumeenisessa tilanteessa, ekumeenisessa yhteydessä, että alettiin suunnitella näitä keskiaikaisten ja vanhempienkin pyhiinvaellusreittien elvyttämistä ja ottamista uudelleen käyttöön uudestaan. Ja minä kyllä innostuin jo heti, ja sikäli olen ollut hidas totuttamaan mitään kun on kohta mennyt kolmekymmentä vuotta tässä suunnitelmassa. Mutta joka tapauksessa se on minusta kiinnostavaa, että joku keksi tämän, että tämä sopisi. Ja sitten minä olen samaa mieltä, että tämä on aika pieneksi jäänyt siihen nähden, mitä minä ajattelen, että monelle se voisi todella olla kokonaisvaltainen kokemus, jossa olisi se hengellisyys ja ruumiillisuus ja muutakin osa-aluetta. Miksi sinä luulet, että se ei ole tullut sellaiseksi isoksi jutuksi?
- Siis Espanjassa pyhiinvaellus on tosi iso juttu. Se on sellainen kansallinen asia. Siellä vaelletaan se sata kilometriä, joka tarvitaan siihen pyhiinvaelluspassin, tai että sinä saat sen pyhiinvaelluskirjan, että sinä olet suorittanut pyhiinvaelluksen. Sellä tekevät ihmiset paljon, ne tekevät ryhmissä. Kylän naiset päättävät yhdessä, että silloin me lähemme vaeltamaan ja tehdään se sata kilometriä. Tai Espanjan rajalta kuljetaan Santiago de Compostellaan. Heillä on usein jopa t-paidat, joissa lukee, että pyhiinvaellus sieltä ja täältä Santiago de Compostellaan silloin ja silloin, mikä naisyhdistys se onkin. Aika paljon naisia siellä liikkuu, mutta kyllähän siellä myös miehiä liikkuu tietysti. Mutta että tällaisia ryhmiä siellä liikkuu paljon. Minä luulen, että se vaati siellä sen, että se oli sellainen kansallinen, valtiollinen asia, ei pelkästään kirkon asia.
- Onko se ollut aina (tällainen asia)?
- Se uudelleen elvytettiin. Nyt en osaa sanoa koska se uudelleen alkoi, mutta se elvytettiin, reitit elvytettiin, matkan varrelle perustettiin majataloja, joissa voit edullisesti yöpyä ja niitä pidetään yllä. Ja koska siellä liikkuu niin paljon väkeä, niin silloin myös yrittäjien kannattaa lähteä tähän mukaan ja pitää yllä erilaisia majataloja.
- Joo. Ja minä katsoin jotain, että nuorille on omia pyhiinvaellustapahtumia, ja minä ajattelen, että todellakin voisi olla innostavaa ja hauskaa nuorille lähteä nuorisoporukassa.
- Joo, siellä liikkuu paljon. Mutta minä ajattelen, että kun me sanomme sanan ”pyhiinvaellus”, useimmat ajattelee just, että pitää mennä Espanjaan. Mutta pyhiinvaellusreittejähän on Euroopassa kaikkialla. Ja kyllähän se on nousemassa oleva asia. Nyt just katsoin Saksassa miten paljon eri alueille on tullut pyhiinvaelluksia. Jotkut ovat lyhkäsiä, että sen reitin voi tehdä kolmessa-neljässä päivässä, jotkut ovat kaksi viikkoa tai kolme viikkoa, tosi pitkiä. Silloin jos sinulla ei ole tällaista halpaa majoitusta siellä matkan varrella, sitten se vaatii aika paljon rahaakin. Minulla ei olisi varaa yöpyä hotellissa kulkiessani kahta viikkoa paikasta toiseen, että se rajoittaa yhtäältä. Toisaalta monet sanovat, että en minä enää sellaiseen yhteismajoitukseen, pitääkö minun oikeasti olla sellaisessa huoneessa, jossa on kuusi ihmistä tai kymmenen, tai kaksikymmentä samassa majoituksessa. Sekään ei ole kaikkien juttu. Ja sitten se on ehkä ollut meidän protestanttiselle traditiolle vieras, että ehkä se on kuitenkin enemmän ollut sellainen katolinen traditio. Tässä on varmaan monia syitä. Ja Suomessa meidän olemme aivan alussa nyt pyhiinvaellusreittien rakentamisen ja pyhiinvaelluksen kanssa. Enkä minä tiedä tuleeko siitä koskaan mikään kansanliike tai suuri juttu.
- Minkä takia joku luterilainen sitten tekee jotain katolista?
- No, ollaanhan me peritty katoliselta kirkolta paljon muutakin. Turun tuomiokirkkokin oli aluksi katolinen monta sataa vuotta ennen kuin reformaatio tuli, sekin on yhteistä perintöä. Mutta minä luulen, että me emme ajattele enää, siis pohjimmiltamme, niin tarkkaan mikä on luterilaista ja mikä

on katolista. Jos joku hengellisyyden muoto tuntuu hyvältä, niin sitten sinä harjoitat sitä. Mutta minä ymmärrän, että monet kulkevat pyhiinvaellusreittejä myös niin, että heille hengellisyys ei ole mikään iso prioriteetti siinä. Mutta sitten voi ajatella, että aina kun minä kuljen kohti itseäni, minä kuljen kohti Jumalaa ja Jumala on minun kanssani siinä matkalla läsnä. Sellainen jako, hengellinen, maallinen, onko tämä nyt hengellinen matka vai pelkkää kuntoilua, niin se on aika keinotekoinen lopulta, meidän olemme kokonaisvaltaisia ihmisiä.

- Se todella on, kyllä. Ja vaikka lähtisikin suuren hengellisen kunnianhimon ajamana niin voi käydä niin, että kokemukset jäävät aika laihoiksi, ei sitäkään voi itse pakottaa. Tosiasiassa, tuo äskeinen minun kysymykseni oli aika retorinen tai ei ollut mikään aito kysymys katolisuudesta, koska näin minä itsekin ajattelen, että jos vaikka Jumalaa kohtaa tai pääsee johonkin rauhan tilaan hengessään, niin ei tarvitse rajata, että ei kuulu minulle kun olen protestantti. Ja sitten sehän on myös muiden uskontojen perinne. Ortodokseilla on, mutta sitten on ihan toisissa uskonnoissa kuin kristinuskossa, ihan vastaavia perinteitä pyhille paikoille kuljetaan ja on kuljettu. Siihen liittyisi varmaan paljon sellaista kiinnostavaa perinnettä mitä vuosituhansien aikana on tapahtunut.
- Joo, minä ajattelen ihan samalla lailla, että se on uskontojen yhteistä myös. Ja siinä tulee myös se, että ihmiset ovat jotenkin ymmärtäneet, että on paikkoja, jotka ovat pyhiä, jotka on jotenkin paikkoja, jossa jotenkin, ei Jumala ole lähempänä, mutta joissa ihmisten kaipaus on tullut valtavan suureksi. Jumalahan on tietysti kaikkialla yhtä lähellä, ei vain pyhillä paikoilla. Ja sitten minä ajattelen, että siihen liittyy tämä, että ihminen ei ole pelkkä älyllinen, ajatteleva ihminen vaan että se meidän oleminen on kokonaisvaltaista. Siihen kuuluu liike ja rytmi, kulkeminen, matkaseura, toverit, joiden kanssa me olemme tässä matkalla, samalla lailla kuin me olemme elämänmatkalla, meillä on täällä kumppaneita, nyt kuin sinä siinä, niin samalla lailla siellä matkalla on niitä elämänkumppaneita. Ja kuljetaan yhdessä ja jaetaan niitä oman elämän kysymyksiä sen matkan aikana, niin se on myös tärkeä osa sitä pyhiinvaellusta.
Mikäs sinua kiehtoisi? Mitä sinä olet ajatellut, mihin sinä haluaisit? Millaisen pyhiinvaelluksen sinä haluaisit tehdä?
- Minua kiinnostaisi ehkä tämä Nidaros Trondheimissa tämä pohjoismainen reitti, ja toki Suomessa voisi kulkea. Siinä on jotain kiehtovaa, että ne reitit ovat olemassa ja että ne ovat näkymättömiä. Sekin vähän muistuttaa siitä, että on myös näkymätön maailma. Että silloin kun kävelin Koroisista Tuomiokirkkoon sen pienen seurueen kanssa tai joukon, niin meille näytettiin siinä matkalla, että tässä on Pyhän Jaakon tie, pieni lappu, kyltti mikä siinä on ollut. Olen lukemattomia kertoja mennyt ohi, mutta minä en ollut huomannut, vaikka olisi ollut edellytykset sille, kun silmä osuu siihen minä tiedän mikä se on ja kiinnitän myös huoiota, mutta enpä ollut huomannut. Mutta nyt tiedän ja huomaan. Mutta tässä ihan Turun kaupungissa ja ympäristössäkin useampi reitti kulkee, niin se on aika kiehtovaa minun mielestäni. Ja minä tykkään kanssa kävellä, olen aina tykännyt, olen vaeltanut, ja sinänsä olen kohderyhmää. Ja tämä kokonaisvaltaisuus todellakin...yksinäisyys, hiljaa oleminen, uusien ihmisten kanssa puhuminen ja sitten se hengellisyys siinä vetää puoleensa, että katsotaan... Ja sitten se, että mennään kuitenkin hitaasti ettei lähdetä juoksemaan. Varmaan niitä on juostukin niitä reittejä, kuulemma hevosella voi mennä...
- Ratsastaa?
- Joo, ratsastaa. Voiko hiihtää?
- Minkä takia ei voisi hiihtää? Varmaan voisi. Olavin reitillä voi olla aika paljon isoja mäkiä, joita sitten kulkee. Mutta se on hyvä kysymys minkä takia näistä ei ole tullut niin isoja? Ne ovat pienen joukon harrastuneisuutta kuitenkin. Norjassahan sitä Olavin reittiä on rakennettu toistakymmentä vuotta ainakin.
- Varmaan kolmattakymmentä vuotta?
- Voi olla.
- Se oli yksi norjalainen kenen kanssa puhuin siitä -95 tai jotain...

- Ja valtio on antanut siihen paljon rahaa. Sehän on myös tällainen kansallinen, Pyhä Olavi on siellä tällainen kansallinen asia, myös se Nidarosin Tuomiokirkko. Ei sielläkään se volyyymi, miten paljon ihmisiä liikkuu ole valtava. He puhuvat, että ehkä tuhat ihmistä kulkee vuodessa niitä reittejä. Tietysti varmaan jotain päiväreittejä kulkee, eivät he tiedäkään ketkä kaikki siellä matkalla kulkevat, mutta niitä, jotka tekevät sitten suuremman vaelluksen ja tulevat perille, jotka sitten rekisteröidään, niin heitä ei kulje erityisen paljon.
Minä olen ajatellut, että meillä on myös paljon kaipausta ja kyselyjä tulee kaikkiin meditaatioihin ja nyt myös tähän kristilliseen joogaan ja muihin asioihin, mutta sekin määrä ihmisiä, joka lopulta tulee ja sitä harjoittaa, yhteisöllisesti näin kirkossa, ei ole kovin iso. Sama on retriittiliike, siis koko hiljaisuudenliike on samantyyppinen. Kyllä retriitit ovat täynnä ja sinne on tulossa väkeä, mutta eivät ne ole kansanliike. Ehkä tässä pyhiinvaelluksessa on jotain samaa. Sehän on vähän kuin retriitissä olemista, omalla tavallaan, vaikka siinä ei ollakaan hiljaisuudessa. Niin se on kuitenkin samantyyppinen matka kohti Jumalaa ja kohti itseä.
- Niin varmasti on. Siitä majoituksesta minun piti sanoa, että vaatimaton majoitus, minun ajattelussani se kuuluu asiaan, mutta toki voi varmaan mennä luksushotelliin sitten jos kokee niin. Tuomiokirkossa oli silloin tämä pyhiinvaellusjuhla, johon tämä Viestipyhiinvaellus saapui, joka oli koko kesän kulkenut tuolta Savonlinnasta Turkuun, niin siinä oli muutama ruotsalainen, ainakin joku oli pyhiinvaellustyöntekijä tai sitten oli vain aktiivi, niin tuli tällainen majoituspyyntö, kun Turku oli sinä viikonloppuna aivan täynnä, ei ollut mitään majapaikkoja missään, niin tähän taloon missä me nauhoitamme, täällä oli kaksi vai kolme ja he olivat todella vain lattiamajoituksessa. Minä vain toin heidät tänne. Sanoin, että sänkyjä ei ole, mutta keittiö on ja suihkuun pääsette ja he olivat aivan tyytyväisiä ja kiitollisia. Sitten kävi niin, että tuli vielä toinen majoituspyyntö, eri yöksi. Minä majoitin hänet minun kotiin yhdeksi yöksi, ja hänkin oli sitten työntekijä. En oikeastaan hetkeäkään miettinyt voiko, tai siis minä luotan silloin kun on joku Ruotsin pyhiinvaeltaja, varsinkin työntekijä. Niin hänkin oli tosi kiitollinen, kun hänkään ei saanut (majapaikkaa)...Ilmeisen huolettomasti he ovat olleet liikkeellä, kun vasta alkoivat samana päivänä tai edellisenä mihin sitä yöksi menisi.
- Mutta tämä on oleellinen osa pyhiinvaellusta, tämä mitä sinä juuri kerroit, kahdessa näkökulmassa. Ensinnäkin vieraanvaraisuus on oleellinen osa pyhiinvaellusta. Että kulkiessasi pitkää reittiä sinä kohtaat ihmisiä, jotka auttavat sinua. Niin tapahtuu minun kokemukseni mukaan aina, mtä erilaisimmissa asioissa. Ja muodostuu ikään kuin sellainen yhteinen sisaruspiiri sekä vaeltajista että ihmisistä siellä matkan varrella. Toinen asia on se, että pyhiinvaelluksella sinä kohtaat erilaisia ihmisiä, ja sitä kautta sinä opit, sinun maailmasi avartuu, sinä opit uusia asioita, kuulet ihmisten matkasta. Sinä kohtaat heidät hetken ja jaat omaa elämääsi, sitä vaellusta, sen kokemusta. Seuraavana päivänä me olemme jo eri paikassa ja eri matkalla sillä reitillä eikä enää ehkä koskaan kohdata. Ja sinuun jää jälki siitä kohtaamisesta mikä sinulla on ollut. Siitä lyhkäisestä, merkityksellisestä, kauniista ja joskus kipeästäkin kohtaamisesta. Nämä kuuluvat oleellisesti siihen pyhiinvaellukseen ja se muodostaa jotenkin sellaisen...antaa sille pyhiinvaellukselle jotenkin mieltä ja sisältöä. Joo, se on hirveän iso osa sitä vaeltamista.
- Minun täytyy vaan päättää, että minä lähden, se on ensi kesänä. Tosin jos minä lähden tuosta pohjoisen Ruotsin läpi, minä en kohtaa (ihmisiä) ehkä ihan hirveästi, saattaisin ehkä sittenkin lähteä tänne etelämpään päin, tänne mitä kerroit.
- Se riippuu nyt siitä, että miten sinä haluat vaeltaa. Minä olen vaeltanut siis kerran Espanjassa kerran puolisoni kanssa, kerran tyttäreni kanssa, kerran ystäväni kanssa ja kerran yksin, ja jokainen vaellus on ollut erilainen. Toki minä olen ollut eri elämänvaiheissa niissä eri vaelluksissa. Kaikki ovat olleet hienoja, mutta niistä saa eri tavalla. Jos vaeltaa toisen kanssa on joku jonka kanssa sinä jaat sen matkan. Mutta koska siellä etelässä on niin paljon muitakin vaeltajia, niin silloin kun sinä vaellat yksin, niin sinä muodostat siellä sentyyppisiä ihmissuhteita, joita sinä et tietenkään muodosta, koska sinulla on se ihmissuhde jo siinä vierelläsi, joka kulkee sinun kanssasi. Ja esimerkiksi

viimeinen vaellus, jonka tein kälyni kanssa, niin me huomasimme, että pienet majatalot ovat kaikkein parhaita. Sellaiset, joissa meitä on ehkä kymmenen, joissa me aterioimme yhdessä illalla, joissa sitten oikeasti tapaa ihmisiä ja puhuu ihmisten kanssa. Välillä mekin olimme halvoissa hoteilleissa, koska välillä haluaa suihkuun ja vaan saa rauhassa nukkua eikä kukaan kuorsaa vieressä. Ja sitten välillä olimme sellaisissa isoissa majataloissa, mutta ne pienet, maaseudulla olevat majatalot olivat tähän kaikkein parhaita. Mutta sitten täällä vaeltaessa niitä kohtaamisia tulee, mutta niitä tulee eri tavalla, ne tulevat vaeltajien kesken. Me kuljimme siis Jaakontietä, joka menee Hämeen Härkätietä pitkin, täältä Turusta Hämeenlinnan kautta Hattulaan. Ja siellä ei ollut vaeltajia muita, mutta siellä me kohtasimme ihmisiä kylissä. Oli metsäkoneenkuljettaja, joka pysähtyi ja jäi juttelemaan jossain metsätaipaleella, oli joku polkupyöräilijä, nuori kaveri, jolla oli omenoita ja joka kysyi haluatteko, minulla olisi tässä, oli alunperin karjalaispaikka Somerolla, jossa soitettiin ovikelloa ja kysyttiin saammeko tulla syömään eväitä ja jotka kutsuivat meidät terassille istumaan, juttelivat siinä ja kertoivat oman elämänsä tarinaa, sukupolvien tarinaa, kuinka he olivat tulleet, kuinka heidän sukunsa oli tullut evakkona Somerolle. Kyllä niitä kohtaamisia tapahtui, mutta minusta ei olisi täällä pohjoisessa vaeltamaan yksin, koska, eihän ole mitään syytä olla turvaton, mutta minulla ei ole kuitenkaan tarpeeksi sitä elämänpiiriä täällä kulkiessani yksin tai jos minä menisin sitä Trondheimistä Olavinreittiä. Minun erätaitoni eivät ole myöskään niin hyviä, että pääsisin sinne Trondheimiin asti yksin. Se on erilaista se vaeltaminen täällä ja sitten erilaista siellä etelässä, jossa siis valtavasti väkeä kulkee.

- Kiitos, oli kiva jutella tästä.
- Joo, lähdetään yhdessä!
- Hyvä idea!
- Joo!